

פרופ' משה בר יוסף

הצמאת עצי פרי לקבלת יכול מחוץ לעונה: גם בפיטנוג

משה בר-יוסף / גמלאי המעבדה ע"ש טולקובסקי, מינהל המחקר החקלאי (mbjoseph@gmail.com)

דית (*Murraya paniculata*) ומשני שיחי פיטנוג (איגניה חד פרחית - *Eugenia uniflora*). עקב עלויות המים הגבוהות גינתי מושקית בצמצום רב - מה שלא מפריע למוריה, צמח עמיד מאוד ליובש שאינו זקוק להשקיה עד תחילת ספטמבר, בעוד שהפיטנוג הראה סימנים בולטים של קמילה וצימאון. העמדת צינור, השקיתי את המוריה והפיטנוג בעז' דף ובתוך שבועיים כוסו שני השיחים בשפע רב של פרחים בצבע לבן בוהק, כשהריח המושך של המוריה (ששמו האנגלי Orange jasmin) נידף למרחקים.

בהמשך שוב מנעתי השקיה מצמחי הגדר והמים חזרו אליהם טיפין ברה שקיה וטיפין בממטרים הדלים של השנה. והנה, בימים האחרונים של ינואר שמתי לב שצמרת הפיטנוג גדושה פירות שצמחו מחוץ לעונתם. הפיטנוג היוו בן למשפחת ההדסיים, שייך לקבוצת העצים האקוויטיים שהמשותף להם שחיבותם תלוית הרגל. הפרי עשיר במיוחד בבוט' מין C והיה מקום לספחו, אך גורלו לא שפר הן עקב בעיות אחסון, נגיעות בזבוב ושאר צרות שהותירו אותו ללא הילה וללא ביקוש.

איני יודע אם במצב המחקר של היום ימצא חוקר שירים את הכפפה, ועל כן נראה לי כי הצמאת ה-Verdelli המוצלחת בלימון, וכפי שראינו גם בפיטנוג ממשפחת ההדסיים, בהחלט ראויה לבדיקה בהדסיים אחרים דוגמת הגויאבה והפיג'ויה. והיה ויצלחו הניסויים ניתן יהיה לה' ציע פירות משובחים אלה מחוץ לעונה, מה שיעלה את הביקוש להם ואת רווחיותם. ■

באתר: dryadpharmacy.tumblr.com

ידול פירות מחוץ לעונה יש בו בדרך כלל אתגר גדול למגדלים. שיטה ידועה לקב' לת לימונים מחוץ לעונה היא ה-Verdelli, בה מצמיאים את עצי הלימון בתחילת הקיץ עד כניסתם לעקת צי' מאון קשה - ואז פותחים את הברזים, משקים בעודף ובתגובה העצים פורחים ומניבים יכול מאוחר בעונה. העצים ממשיכים להניב אל תוך הקיץ, כאשר מחירי הלימונים גבוהים כדי פי 2 ויותר ממחיריהם בא' מצע העונה. ועם זאת, ל-Verdelli יש מחיר: יכולי הקיץ נמוכים כדי מחצית מי' בולי החורף, ובכל זאת הצמאה זו השתלמה כלכלית למגדלים באצ'יריאלה, עיר נמל בסיציליה, איטליה, שתושביה חיו היטב שנים רבות מגידול משגשג של לימונים, עד שחכמים איטלקים, כולל פוליטיקאים מפורסמים, עברו לגדל לימונים בארגנטינה ולייבאם לאיטליה - בדיוק בעונת הלימונים של אצ'יריאלה. וכך נהרס שוק הלי' מון האיטלקי ועמו נהרסה פרנסתם של מאות משפחות. עד כאן הצמאה בלימון. בגינת ביתי יש גדר חיה המורכבת בעיקר מכמה שיחי מוריה מכב'

בתמונה למעלה: פיטנוג: הצמאה, השקיה בעודף, פריחה מרהיבה ופרי רב מחוץ לעונה